

Tr a ngày 25 tháng 12 năm 1974, tôi đang cùng v i b n bè d m t b a ăn nhân d p Nô-En t i nhà c a m t thu c viên thì đ c Sĩ Quan Tr c t Phòng Tình Hình g i máy đ n báo cáo m t tin t c khác th ng.

Vào kho ng 11g30 v a r i, có m t chi c tr c thăng đáp xu ng c nh Tr ng Ti u H c Xã L c M , thu c Qu n Đ i L c, T nh Qu ng Nam. T trên phi c b c xu ng m t thi u t ng và m t trung tá Vi t Nam C ng Hòa, cùng v i m t ng i đàn ông và m t ng i đàn bà Hoa K . Ng i đàn ông có mang theo m t cái h p trên tay. Viên trung tá vào tr ng, đ n bác Cai Tr ng ra, gi i thi u v i m y ng i kia; r i bác Cai Tr ng vào trong mang ra m t cái x ng, theo s ch đ n c a hai ng i M , đào m t cái l , ngay gi a hàng rào phân chia kho ng sân bên hông tr ng y v i con đ ng h ng l bên ngoài, chôn xu ng đó cái h p c a ng i đàn ông Hoa K , l p đ t l i, r i xóa s ch đ u đ t m i, đ ch đó trông gi ng bình th ng nh không có vi c gì x y ra. Xong, b n ng i kia tr lên tr c thăng bay đi, và bác Cai Tr ng vào tr ng. M i vi c x y ra mau l nh đã đ c s p đ t t tr c r i. Lúc chôn cái h p là vào kho ng 12 gi tr a.

Tôi đoán là có cái gì bí m t, mà nhà ch c trách đ a ph ng gi u kín, ho c không bi t rõ nên Thi u Tá Lâm Minh S n, Chánh S Đ c C nh T nh Qu ng Nam, ch báo cáo đ n gi n th thoi. Cho nên, do tò mò ngh nghi p, tôi v nhà s m và b t tay vào vi c ngay. Sau khi g i đ n tho i h i Trung Tâm Hành Quân thu c S Đoàn I Không Quân và Văn Phòng B T L nh Quân Khu I, tôi t ch c m t chuy n đi quan sát t i ch , đ ng th i ti p xúc v i các m t viên quanh vùng, đ bi t thêm chi ti t v v này.

Bác Nam thanh minh:

T tôi c t ng là ch c n báo cáo nh ng gì liên can đ n c ng s n mà thoi, còn đây là v n đ tình c m cá nhân mà các ng i trong cu c đã yêu c u tôi gi kín giùm.

Thi u tá S n đ l i tôi:

Không ai trách móc bác đâu. Bác hãy k chuy n v ng i M tên Sam đi.

Bác Nam k :

Đ u năm 1971, Toán Dân S V c a Th y Quân L c Chi n Hoa K ho t đ ng t i Qu n Đ i L c thay đ i c p ch huy.

Ng i m i đ n là Đ i Úy Sam, m t thanh niên đ p trai, hi n lành, nhã nh n, bình dân. Anh r t lanh l i và có nhi u sáng ki n hay.

Công tác n i b t đ u tiên là anh thành l p m t H i Vi t M cho Qu n Đ i L c. Anh ch u khó đi

thuy t ph c đ m i vào H i không nh ng ch các viên ch c chính quy n nh Qu n Tr ng, Phó Qu n Tr ng, Ch Huy C nh L c, Tr ng Chi Thông Tin, Tr ng Phòng Văn Hóa Giáo D c, Hi u Tr ng Tr ng Trung H c, các sĩ quan thu c Chi Khu, Xã Tr ng, giáo s , ph huynh h c sinh, h c sinh trung h c, v.v... nh th ng l , mà anh còn m i c các th ng gia, nông dân, tài xa, tài công, lâm dân, ng dân, v.v... cùng v i m t s tu sĩ Ph t Giáo trong vùng.

V i H i Vi t M c a Sam, sinh ho t đ đây sinh đ ng h n lên. H i viên g m m i t ng l p xã h i. Sách báo t phía Hoa K phân phát, ph c p h u nh đ n t ng gia đình. Ho t đ ng không ch thu g n trong các k h p, mà còn th hi n qua b t c c h i nào có ng i M xu t hi n trong làng xóm Vi t Nam.

Sam đ ngh , và đ c phía Vi t Nam đ ng ý, dùng phòng h c c a L p Năm tr ng này làm n i trao đ i văn hóa, d y ti ng Anh vào bu i t i, vì n i đây thu n ti n cho s đi l i c a m i ng i. Phòng này n m đ u d y, bên hông có m t c a s nhìn ra hàng rào che khu t t m m t c a ng i qua đ ng. Phía bên kia đ ng, các ông th y đ y, có m t cây đa cành lá sum suê, r đ g c cây cao h n m t đ t, ng i nào vóc cao mà đ ng lên trên đám r , t a vào g c cây nhìn vào c a s thì trông th y m t cô giáo rõ ràng.

Giáo viên L p Năm là cô Di u H ng, hoa khôi toàn Qu n, n m y vào kho ng hai m i, d u dàng, l phép, đ ng đ n, siêng năng.

Phòng h c L p Năm tr c kia là n i cô đ n so n bài, ch m bài cho h c sinh, và t h c thêm ch ng trình đ i h c vào các ngày ngh và m i bu i t i, thì nay còn là n i cô đ n làm công vi c c a H i v i t cách th ký, h c ti ng Anh, d y ti ng Vi t và gi i thi u phong t c t p quán c a ng i Vi t v i ng i M , giúp chi u phim, đ i u khi n máy ghi âm, v.v...

Cha m cô thu c gi i trung nông, sùng Đ o Ph t và ch u nh ng Đ o Nho.

S giao ti p gi a cô v i Sam, trong khung c nh chung c a s ti p xúc gi a hai bên Vi t M , có b t tay, có v vai, nh t là gi a đàn bà con gái Vi t Nam v i đàn ông Hoa K , b ngoài là chuy n t nhiên, nh ng cha m cô r t lo, nên đã nh tô theo dõi, ngăn ng a giùm, s đi quá xa.

Tôi là liên l c viên c a H i, v a s p đ n r i c t đ p m i th tr c và sau m i bu i, v a tham d h c ti ng Anh và d y ti ng Anh, nên tôi có m t h u h t m i l n Sam và Di u H ng g p nhau. Và tôi đã th y ngay m t m i tình trai gái ch m n gi a hai ng i, ngày càng sâu n ng h n.

Qu th t là tôi đã có đ ng l o v i hai ng i.

Th nh t là vì tôi th y Đ i Úy Sam th t tình yêu Di u H ng, mu n xây đ ng lâu dài. Anh đi l chùa vào r m, m ng m t âm l ch, tìm hi u Đ o Ph t, h c h i phong t c t p quán Vi t Nam. Anh bi u quà và tham gia m i cu c vui v i tr em vào các đ p cu i tu n, ngh hè, Trung Thu. Anh đ a Y T M đi săn sóc t ng c già, c u tr t ng n n nhân b Vi t C ng pháo kích, gi t mìn. Anh giúp l p nhà, s a đ ng, đào m ng, tích c c h n c cán b c a mình. Dân chúng nh anh r t nhi u.

Mà đ i u quan tr ng là anh tr n tr ng ng i yêu, không h s sàng b y b nh đa s ng i M khác. Sam nói riêng v i tôi là anh s xin chính th c c i Di u H ng. Tôi bi t là có nhi u cô gái Vi t Nam l y ch ng M đ ng hoàng, nên tôi yên tâm.

Th n a là vì tôi nghĩ: n u cho cha m cô bi t thì ch c ông bà s c m h n cô t i lui v i H i Vi t M ; mà không có cô thì H i t t nhiên s tan, vì anh s đ i H i đi n khác, tôi m t vi c làm v i đ ng l ng cao và ti n l i bán đ gi i khát, bánh, k o, cháo, chè m i đêm.

Mãi đ n hôm nay, gi đ ng l i h a v i hai ng i trong cu c, tôi v n ch a k cho cha m cô bi t v m i tình gi a hai ng i.

BÀI ĐỌC VÀ HỒ VỎ

Tác Giả: Lê Xuân Nhu

Thứ Năm, 05 Tháng 4 Năm 2012 15:34

Huống chi đời úy Sam thì đã vớ nớ c t sau Nô-En năm y, và cô Diu Hống thì cũng đã b đi đầu bi t tích t sau Nô-En năm ngoái, 1973.

T khi Sam r i Vi t Nam, đ n khi Diu Hống đi bi t, là hai năm tr i, hai ng i có còn liên l c v i nhau hay không? Đ i s ng tình c m c a cô th nào?

Anh v n g i th đ u đ n cho cô, qua tôi; tôi đ u chuy n l i t n tay; nh ng cô nói là cô không tr l i. Tôi không đ c bi t trong th anh nói nh ng gì.

Có nhi u thanh niên Vi t Nam cũng nh vài ba ng i M có v sẵn đón cô h n, nh ng cô đ i x v i h b ngoài t nhiên nh đ i v i Sam tr c kia, ch không có gì khác h n.

Cu i năm 1972 thì cô đ i v d y Tam K , thu c T nh Qu ng Tín; cu i tu n v nhà th ng ghé thăm tôi.

Tôi hi u là cô r t bu n, ít nói h n, da xanh h n.

Đây là b c th c a cô đã vi t cho Sam vào d p Nô-En năm ngoái. Cô đã đ n tôi: n u đ n h t ngày Nô-En năm nay, t c là 12 gi khuya hôm nay, mà Sam v n không tr l i g p tôi, thì xin tôi hãy gi i giùm l i th , b ng cách đ t nó g c cây đa, là n i anh đã đ ng đó nhi u l n h ng v c a s say-đ m nhìn vào... .

*

L c-M , ngày 25/12/1973

Anh Sam yêu-d u,

Đây là b c th đ u tiên mà cũng là b c th cu i cùng em g i anh, ng i đàn ông đ u tiên mà cũng là ng i đàn ông cu i cùng trong đ i em. N i dung ch là EM YÊU ANH. Nh ng v n đ không ch đ n gi n nh ba ti ng “em yêu anh”.

Anh là ng i M h c th c, giàu có, m nh kh e, tr trung, can đ m, c n cù, nhân ái, v tha, hào phóng, t do.

Nh ng quân nhân nh anh, ngoài các cu c hành quân còn dành thêm tâm trí, công s c và thì gi đ làm công tác xã h i giúp ích cho ng i xung quanh, th t là hi m hoi. Trong c ng v c a anh, anh x ng đáng tiêu bi u cho m t dân t c hung c ng, nghĩa hi p, v t v n đ m trùng đ ng đ n đây hy sinh x ng máu đ b o v , ki n thi t, và phát tri n Vi t Nam nghèo y u kh n n quê h ng em.

Anh là m t thanh niên l chthi p, nói theo các b n em là “con nhà giàu, h c gi i, đ p trai”, yêu đ i, yêu ng i, bi t kính già quý tr , bi t tôn tr ng nh ng giá tr tinh th n, nh t là tôn tr ng ng i mình yêu.

Anh đã cho em bi t th nào là mãnh l c ái tình, th nào là tình yêu không phân chia ch ng t c, màu da.

Anh v a lãng m n phác h a m t c nh gia đình h nh phúc tràn tr , v a th c t đ trù sau khi xu t ng s ti p t c h c l y b ng M.A., l y b ng Ph.D., đ n đ ng cho s nghi p t ng lai. Anh đ t k ho ch cho ti n đ c a c hai chúng mình. “Anh đã cho em Ni m Tin trong Tình Yêu”...

Nh ng vì cha m em không ch p nh n vi c m t ng i con gái Vi t Nam l y ch ng ng i n c ngoài (em bi t đ i u đó qua nhi u l n ông bà phê bình ng i khác tr c m t em, và qua l i ông bà nói v i bác Nam mà bác y k l i v i em), nên em đành ph i gi u gi m m i ng i, tr bác Nam mà em đã thú th t sau này.

Yêu nhau mà ph i lén lút, còn gì b c b i và x u h b ng!

BÀI ĐỌC VÀ HỒ VỎ

Tác Giả: Lê Xuân Nhu

Thứ Năm, 05 Tháng 4 Năm 2012 15:34

Hy-vọng duy nhất của em là chờ đến ngày em hai mươi mốt tuổi, là tuổi hợp pháp tự mình quyết định hôn nhân của mình; nhưng không phải là đợi chờ do làm giấy hôn thú với anh, mà là đợi chờ quyết định phớt song thân em chấp nhận mối tình của chúng mình, vì em không thể làm một đứa con bất hiếu vì làm trái ý cha mẹ, bất hiếu vì làm cha mẹ mất mặt với mọi người. Nhưng, nếu ông bà vẫn không đồng ý thì sao? Đó là đi u mà em không dám gì đáp, vì chờ đợi là em đã thấy sự rồi.

Đừng mất cái, anh đừng có lo như hồi học. Một việc bình thường mà thôi gian qua để chìm trong tình yêu em không nghĩ đến. Hết học từng quân thì phải thôi!

Tuy thế, có lý nào cấm đoán sự ngang đây sao anh?

Nhưng anh đã trốn an em. Anh học là sự tìm kiếm cách trốn khỏi Việt Nam, dù với bất cứ cách quân nhân hay nhân viên dân chính, thế nào dân.

Qua năm 1972 thì Hồi Việt Miền đi nơi khác.

Em sống xa anh, tôi không còn gần như học sinh học thân quen do anh học nên và vẫn mang đến nỗi đau của anh, nên em cảm thấy cuộc sống trở nên vô nghĩa, tất cả vô cùng, dù anh vẫn gọi tôi về để chờ; nên qua Nô-En thì em đã xin chuyển về với bạn Tam-K.

Em với Tam K đến gần căn cứ Chu Lai, đến để chờ các bạn anh như hồi học, để chờ anh học, và để cùng như anh học.

Anh yêu! Cuộc đời không chỉ có lòng người. Nô-En 1972 anh chưa trốn khỏi, nhưng vẫn còn như hy vọng, vì chiến tranh vẫn còn. Nô-En 1973 anh không trốn khỏi, thì đâu còn hy vọng, vì chiến tranh không còn. Phải chăng hy vọng chỉ còn, tình yêu của chúng ta chỉ còn, khi vẫn còn chiến tranh, cuộc chiến không liên tục mà chúng mình muốn sự mất mát? Nhưng, mất mát như thế nào, có phải là trong chia lìa, mất mát, đau khổ, đau khổ không anh?

Nô-En năm nay em có một quyết định như mọi người. Em bỏ gia đình, em bỏ việc làm, em thôi... tìm về Hồ Vô, một cõi sống không không sống như anh đã có nghiên cứu và nói là đã lãnh hội được rồi vì cuộc đời là bất kỳ, oái oăm phi lý quá, phải không anh? Cha mẹ em ép buộc em phải kết hôn với một người mà em không yêu. Thế là em đã có lý do để thoát ly gia đình mà không làm cho ai đau lòng cho anh.

Thôi học ba năm của tôi thì học xong vẫn còn. Anh còn một năm để gọi là thời gian chờ đợi cây đa làng cũ. Anh còn một năm để thách lòng anh. Em đã cảm tình không vì một dòng chữ nào cho anh hai năm qua, trốn khỏi như những người khác nhưng anh như gặp, rồi em trốn để yêu anh và sự trung thành với anh, cảm thấy giúp anh trốn khỏi tình anh. Nếu anh trốn khỏi, thì anh đi tìm em ở đâu; Tình Yêu sự học đợi anh. Nếu anh không tìm ra em, mà anh vẫn muốn tìm em, thì đêm Nô-En 1974 em sẽ chờ anh ở Nhà Thờ năm xưa; cảm giác là vào 12 giờ khuya ngày 25, phút cuối cùng của thời gian thách, em sẽ chờ anh ở gốc cây đa.

Ở gốc cây đa đó, em đã đón nhận hôn ước đầu tiên của người khác phái, em đã trao anh hôn ước đầu tiên của người con gái, là hôn ước đầu tiên em gây nên mê ly, là hôn ước đầu tiên em sẵn sàng chờ đợi trong vòng tay siết chặt của người yêu. Ôi, hôn ước ngọt ngào như tôi thì người bạn sáng mùa xuân cuối đời, mà cũng là hôn ước cay đắng vì chia ly chúng mình dành cho nhau trước ngày anh xa em.

Anh không sống mà, em không sống mà, nhưng học như học như người dân làng quê đây để sống mà.

Như học sống mà nên học để yên cho chúng mình gặp nhau giữa khuya bên gốc cây đa như đêm.

BỊ ĐÓT VÀ HỒ VÔ

Tác Giả: Lê Xuân Nhu

Thứ Năm, 05 Tháng 4 Năm 2012 15:34

Nhng l n y, anh có bi t đầu, em lo s vô cùng: không ph i là s có ng i bi t đ c m i tình mà chúng mình gi kín, mà là s Vi t C ng tìm cách ám h i anh, vì chúng đã h n m t l n mu n nh tay em...

Bây gi thì anh đã hi u r i đ y. N hôn bi u hi n l i th . Đ i em ch hôn m t ng i; ng i đó, trên đ o lý, đã là ch ng em.

Em còn nh m y câu Kinh Thánh mà anh đã gi ng cho em: “Không đ c th d i!” và “Không đ c ph m t i ngo i tình!”; và: “H ai ly đ v mà không ph i vì c v mình gian dâm thì t c là khi n cho nàng ngo i tình!” (Matthew 5:33, 27, 32)...

Em không ngo i tình, em không gian dâm; em ch yêu m t mình anh. N u không có anh thì em s là h vô, vì đ i tr nên h vô.

Đây cũng là m t cu c th thách t i tr ng và t i h u v ph n em: do n i anh, và do l i h n c a anh, em s tr v s ng v i h nh phúc tr n gian, hay s ti p t c và vĩnh vi n tr thành s c không...

D.H.

*

V và đây là m i hai b c th c a anh; Di u H ng không ghé l y t m i hai tháng nay...

Tr i đã x chi u. Tôi tranh th m đ c b c th m i nh t c a ng i thanh niên đã t ng m t th i là Đ i Úy Sam:

New York, December 1974

Di u H ng, ng i yêu duy nh t c a anh:

C ba năm nay em không vi t th cho anh. Anh ch p nh n, vì đó là ý mu n c a em mà em đã nói cho anh bi t tr c r i; nhng trong thâm tâm anh bao gi cũng mong c và ngóng ch th em.

V y mà gi đây thì anh không còn trông đ i th em n a, em bi t vì sao không?

Ngay khi g p em là anh yêu em. Đ ng th i, sau khi đã Vi t Nam r i, đã hi u Vi t Nam r i, là anh yêu luôn Đ t N c và đ ng bào em.

Anh v Hoa K không ph i ch đ v n đ ng tr l i Vi t Nam v i em mà thôi, mà là còn đ nói lên ti ng nói c a l ng tri, ch ng l i phong trào ph n chi n, kêu g i tinh th n kh b o phù nguy v n là truy n th ng cao đ p c a dân t c Hoa K .

Th nhng k t qu ng c l i.

Ma qu đang h i c c m nh; ng i ta không nghe ti ng nói th ng thi t c a nh ng con ng i chính tr c nh anh, th m chí bác đ n th nh c u c a anh xin đ c m t l n tr l i Vi t Nam.

Và bây gi thì n c M đã b cu c r i.

BỊ ĐÓT VÀ HỒ VỎ

Tác Giả: Lê Xuân Nhu

Thứ Năm, 05 Tháng 4 Năm 2012 15:34

Anh còn mọt mũi nào sống trên đời này mà làm ngơ i thua cuộc, h em? nh t là trong cuộc tình của chúng mình mà h n chót của i th đã đ n r i.

Trong quá khứ, n c M đã t ng c u Pháp, giúp Đ c, t p tr Âu-Tây, nâng Nh t B n, v t Đ i Hàn, che ch Á Đông.

Trong t ng lai, n c M ch c ch n s còn hành hi p cái th đ nhân.

Nh t đ nh m i ng i s ph i xét l i thái đ y u hèn của ngày hôm nay.

Riêng đ i v i em, anh đã gi tròn danh ti t cho em.

Trong đêm cu i cùng, bên gốc cây đa, em đã l m ng i trong vòng tay anh, phó m c hoàn toàn cho anh. Nh ng anh kính tr ng tinh th n văn hóa Đông Ph ng...

Anh s không đ cho ai bi t gì v m i tình vô v ng của chúng mình.

“Kh i tình mang xu ng tuy n đài khôn tan...”

N u còn có thoáng ch c nào em nh đ n anh, thì xin em hãy tin r ng, đ n t n h i th cu i cùng của cu c đ i mình, anh v n ch bi t m t lòng yêu em.

Tình Yêu y là sinh khí cho hình hài này, v n là b i đ t và s tr v v i b i đ t mà thôi.

Xin cho linh h n anh đ c thanh thoát, làm m t Romeo, m t Tr ng Chi...

SAM *

S n, Chánh S Đ c C nh T nh s t i, nãy gi ghé m t cùng đ c theo tôi, phát bi u:

Nh th là cô Di u H ng đã tái xu t hi n Nhà Th đêm qua, và s có m t g c cây đa đêm nay...

Tôi nghĩ: “Đ n cu i câu chuy n không thu c nhi m v của mình. Mình ch tìm bi t xem cô là ai, lâu nay làm gì, ở đâu; th th i”.

Tôi b t tay t gi S n:

T t c th t , và nh ng vi c gì x y ra đêm nay, v sau, hoàn toàn đ tùy bác Nam gi i quy t. Bây gi thì tôi ph i v ; còn nh anh Hòa trong Qu ng Ngãi, anh Song trong Qu ng Tín, và anh Đ m ngoài Th a Thiên, dĩ nhiên là c anh Qu ng Nam n a, tìm xem cô đang tu ở chùa nào...

*

Đà N ng, ngày 25 tháng 12 năm 1974

PHI U TRÌNH

Kính trình...

t i SÀI GÒN

Ti p theo công đ n...

Kính xác nh n đ n trình s kh i v vi c...

Văn Phòng T L nh Phó Quân Khu I đã xác nh n v i chúng tôi r ng chính Thi u T ng T L nh Phó Hoàng Văn L c, th a l nh Trung T ng T L nh Ngô Quang Tr ng, đã dùng tr c thăng đ a hai ng i M liên h đ n Xã L c M tr a ngày hôm nay, 25-12-1974. Trung tá Qu n

BÀI ĐỌC VÀ HỎI VÀO

Tác Giả: Lê Xuân Nhu

Thứ Năm, 05 Tháng 4 Năm 2012 15:34

Trở lại nội dung cũ.

Hai người ở Miền Bắc là đôi bạn cũ của một Văn Phòng Thừa Phát Lệnh Miền Bắc, thi hành di chúc của một người tên Sam.

Theo di chúc của Ông Sam thì sau khi ông từ trần đi, thì hai người cháu thiêu thành tro, đem đổ xuống sông rồi rải rác ở các xã Lạc Cảnh, Thủ Đức Quận Thủ Đức, Tỉnh Quảng Nam, Việt Nam, ngay hàng ngày nhìn thấy cây đa vào khung cửa sổ Lập Năm, giữa ngày Nô-En năm nay...

Chúng tôi đã đến thăm tìm hiểu, đôi bạn cũ:

Nguyễn...

*

Tôi đang đọc bài báo của Phiêu Trình nói trên thì Sĩ- Quan Trưởng Phòng Tình Hình báo cáo rằng các Chánh Sở Cảnh Sát các Tỉnh đã có một số tin, đang chờ đợi tin tức trên máy điện đàm.

Thì người tá Thái Văn Hòa của Tỉnh Quảng Ngãi đến hỏi tôi về tin tức, trả lời:

Ở Tỉnh Quảng Ngãi có chùa Thiên Ân và nhiều chùa khác, nhưng không có ni cô nào giống người đi tìm...

Thì người tá Đặng Văn Song, Chánh Sở Cảnh Sát của Tỉnh Quảng Tín, báo cáo là chưa tìm ra.

Chánh Sở Trưởng Công An của Tỉnh Thừa Thiên Huế xin xác nhận:

Ở ngoài này chúng tôi đã tìm ra đôi bạn cũ.

Cô ở ngay Chùa Sơn Núi nơi tiếng chuông của Miền Trung. Thì đây, cô giỏi lý lịch; ngoài trừ Bà trưởng trì, còn người khác thì cô xưng một tên khác, nhưng thường dùng pháp danh mà thôi. Cô không bao giờ tiếp xúc với người ngoài chùa. Trưởng đây đã có nhiều người tìm trong Thủ Đức ra tìm, nhiều lần mà không gặp được. Riêng ngày hôm qua, cô đã xin phép đi vào Quảng Nam thăm nhà...

Tôi cảm ơn các anh, rồi hỏi Thì người tá Lâm Minh Sơn của Tỉnh Quảng Nam tình hình đêm qua thế nào.

Sơn đáp:

Đêm qua, chúng tôi không thấy Diêu Hưng đến gõ cửa cây đa. Có lẽ cô đã ngủ kín, cũng gõ đầu gối mà thôi. Nhưng không thấy Sam xuất hiện thì cô đến đó làm gì!

Còn bác Nam thì, sau khi đốt xong bốc tro của cô ở gõ cửa cây đa, đã chôn luôn các bốc tro của Sam vào chôn đã chôn cái hộp mìn ở dưới cửa đã đến thăm vòng trái đất bên kia...